

4. Туташинський В. І. Модельна навчальна програма «Технології». URL: <http://undip.org.ua/info/10277/>(дата звернення: 18.05.2021).

Косяк О. І.

магістр факультету дошкільної і технологічної освіти
Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг
Науковий керівник: канд. пед.наук, доцент Волкова Наталя Валентинівна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ ШЛЯХОМ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВОГО МИСЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИГОТОВЛЕННЯ ОДЯГУ

Становлення України як економічно міцної європейської держави вимагає інтенсифікації виробництва за рахунок його інтелектуалізації. За таких умов пріоритетного значення набуває проблема формування у молоді готовності до використання досягнень науково-технічного прогресу, залучення її до творчої діяльності. Це відповідно підвищує вимоги до вивчення школярами технологій.

Аналіз наукових досліджень, практика технологічної підготовки у загальноосвітніх навчальних закладах свідчать, що учні підліткового та юнацького віку виявляють значно вищий інтерес до сфери обслуговування, торгівлі, економіки і ін. Тобто у них домінує прагматичне ставлення до вибору професій. Навчання, творча праця в галузі технології швейного виробництва займає другорядні позиції. Однією з причин цього є те, що в цілісній системі технологічної підготовки молоді мало уваги приділяється залученню учнів до творчої діяльності, розвитку творчих можливостей особистості, формуванню просторового мислення. Це особливо актуально у зв'язку зі скороченням навчального навантаження викладачів в школах, мережі позашкільних закладів тощо.

Проблема розвитку творчого потенціалу особистості знайшла своє відображення в дослідженнях багатьох психологів та педагогів. Зокрема, психологічні аспекти творчої діяльності, розвиток творчих здібностей особистості розкривається в працях Л.Виготського, Є.Кабанової-Меллер, Г.Костюка, В.Моляко, Ю.Поваренкова, В.Єсипова.

Проте на сьогодні практично відсутні дослідження, спрямовані на вдосконалення процесу формування знань і вмінь шляхом розвитку просторового мислення старшокласників на уроках технологій, хоча в цьому віці є психологічно сприятливі умови для включення підлітків у різні види колективної (групової) навчальної діяльності.

Актуальність дослідження визначається також вимогами до організації процесу технологічної підготовки, розвитку творчих здібностей, що зумовлені переходом суспільства до ринкових відносин; недостатньою розробленістю ефективних умов та засобів поєднання діяльності учнів з технологічною підготовкою та вивченням інших загальноосвітніх дисциплін; відсутністю рекомендацій щодо розвитку просторового мислення учнів.

Недостатня вивченість теоретико-дидактичних методичних аспектів формування знань і вмінь з машинознавства і основ виробництва учнів старших класів і суттєві прогалини в їх практичній реалізації викликані такими суперечностями як необхідністю посилення уваги до розвитку особистості кожного школяра і спрямованістю навчання середнього учня та зростаючими вимогами до якості технологічної підготовки і недостатнім технічним оснащенням школи; творчими можливостями та інтелектуальною насиченістю змісту технологій і творчої праці учнів.

Технології, як предмет є найбільш диференційованим за змістом навчальним предметом середньої загальноосвітньої школи. Так, у 5-9 класах діє шість варіантів навчальної програми, а в старших класах кількість варіантів змісту (профілів) навчання практично не обмежена. Історія нашої школи знає період, коли кількість профілів технологій доходило до 200, така широка варіативність пояснюється тим, що на зміст технологічної підготовки впливають деякі додаткові фактори, враховувати які нема потреби іншим навчальним предметам. Ці фактори впливають з того, що в процесі технологічної освіти учні займаються продуктивною працею.

Для залучення учнів до продуктивної праці не можна, крім усього іншого, що впливає з принципів навчання, не враховувати статі дітей, виробничого оточення школи, регіональних традицій, а останні можуть бути надзвичайно різноманітними.

Проте, яким би різноманітним не був зміст технологій, воно будується за єдиними загальними засадами, що спираються на механізм формування технічних понять, практичних умінь і навичок, принципи навчання, організаційні форми та методи навчання. З цими засадами кожний учитель має бути добре обізнаний та вміти застосовувати їх на практиці з урахуванням конкретного змісту навчання.

Організація технологічної підготовки характеризується формою навчальної роботи (урок, виробнича практика, гурткові заняття та ін.); формою організації роботи учнів (фронтальна або групова, бригадна або ланкова, чи індивідуальна, за розподілом праці); формою організації навчання (групова, коли навчання проводиться в складі групи учнів, і індивідуальна, коли навчання проводиться окремо з кожним учнем).

Просторове мислення розглядають як різновид образного мислення, проте воно відрізняється від інших форм образного мислення, оскільки дозволяє виділяти з різних об'єктів, їх графічних моделей просторові властивості і відношення, розглядати їх як об'єкт аналізу і перетворень.

Особливості просторового мислення особливо яскраво виступають у процесі розв'язання графічних завдань. При конструюванні та моделюванні швейних виробів студенти виділяють просторові співвідношення об'єктів, їх розміщення, основні розміри та форму, відображають їх в уяві чи поняттях. Досить часто студентам необхідно не лише фіксувати свою діяльність, а й прогнозувати та регулювати її.

Виникнення образу і оперування ним здійснюється за певних умов. Ці умови повинні враховувати характер наочної основи (рисунок, схема, ескіз, креслення), на якій образ виникає вперше, і особливості графічної задачі, яка визначає вимоги до образу.

У процесі конструювання, моделювання і виготовлення одягу використовують різні види графічних зображень, крім того, здійснюється перехід від одного зображення до іншого.

Оперування графічними образами в даній діяльності пов'язане із складною інтелектуальною роботою. Наведемо для прикладу конкретні завдання:

- за фотографією з журналу мод виконати креслення викрійки виробу складної форми, застосовуючи різні способи технічного моделювання.
- за викрійками основних і допоміжних деталей даної моделі зарисувати ескіз виробу (вигляд спереду і ззаду).
- виготовити викрійку плечового виробу за поданим рисунком, використовуючи різні елементи технічного моделювання.

У процесі вирішення подібних завдань виникають не тільки окремі образи, адекватні кожному зображенню, але і їх цілісна система.

Література

1. Перегрудова В. Система технічних задач у конструкторсько-модельєрській діяльності учениць 5-7 класів// Технологія підготовка в закладах освіти. - 2000. - № 3. - С. 9-10.

Красних О. В.

завідувач навчально-виробничою практикою, викладач, методист
Відокремленого структурного підрозділу «Криворізький фаховий коледж економіки та управління Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», м. Кривий Ріг

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ СВІТОГЛЯДУ ТА СВІТОГЛЯДНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ГРОМАДЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Ще зовсім недавно вважалося, що основні питання світоглядурозроблялися виключно філософією. Сама філософія називалася наукою про найбільш загальні закони розвитку природи, людського суспільства та мислення. При цьому, єдиною справді науковою